

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ НА РАБОТИ ЗА КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО ЗА *ПРОЕКТ* РЕСТАВРАЦИЈА И
АДАПТАЦИЈА НА ОФИЦЕРСКИ ДОМ ВО ОПШТИНА БИТОЛА

**ОПШТИНА
БИТОЛА**

Битола, 18.03.2019

1.0 Вовед и Информации

Проектот за локална и регионална конкурентност (ПЛРК) е четиригодишна инвестициска операција, поддржана од Европска Унија и ги користи средствата од ИПА 2 и наменета за конкуренција и иновација во Македонија. ПЛРК е менаџиран како Хибрид Труст Фонд и составен од четири компоненти, и спроведуван од Светска Банка и Влада на Македонија. Проектот ќе обезбеди финансиски инвестиции и градење на капацитети со цел поддршка на секторски раст, инвестирање во дестинации и развој на специфична дестинација. На регионално и локално ниво, Проектот ќе подржува избрани туристички дестинации во земјата преку една комбинација на техничка поддршка со цел подобрување на менаџирањето на дестинацијата, инвестирање во инфраструктурата и инвестиции во иновации. Инвестициите ќе се реализираат преку шема на грант за засегнати страни на регионален туризам како што се општините, институциите, НВО и приватниот сектор.

Планот за управување со културно наследство е дел од Планот за управување со животна средина и социјални аспекти (ПУЖСА) кој е изготвен за предвидените активности во рамките на проектот “Реставрација и адаптација на Офицерски дом во Битола“. ПУЖСА претставува опис на проектот, технички детали, подрачјето и локацијата, врз основа на кои ги оценува ризиците за животна и социјална средина како и ризиците поврзани со недвижно културно наследство. Имплементацијата на мерките за ублажување и мониторинг кои ги идентификуваат утврдените ризици и прашања во ПУЖСА е задолжително.

Општина Битола изготви проект за **Реставрација и адаптација на Офицерски дом во Битола: Реставрација на комплетната површина и објектот на Офицерскиот дом во Битола и адаптација на Офицерскиот дом за јавна намена, со замена на постоечките елементи од архитектонската структура на градбата и ентериерот**. Проектот предвидува употреба на адекватни материјали (малтер, дрвени греди) за неговата реставрација и уредување на внатрешниот простор, со зачувување на автентичните просторни вредности на објектот:

1. Замена на фасадната столарија со нови дрвени профили притоа запазувајќи ги условите за енергетска ефикасност
2. Зачувување и обновување на фасадните површини
3. Внатрешна реставрација со дефинирана намена согласно кон предвидената намена на објектот за културни настани во текот на цела година
4. Изведување на ново внатрешно и надворешно осветлување

Слика 1 Сегашна состојба на Офицерскиот дом во Битола

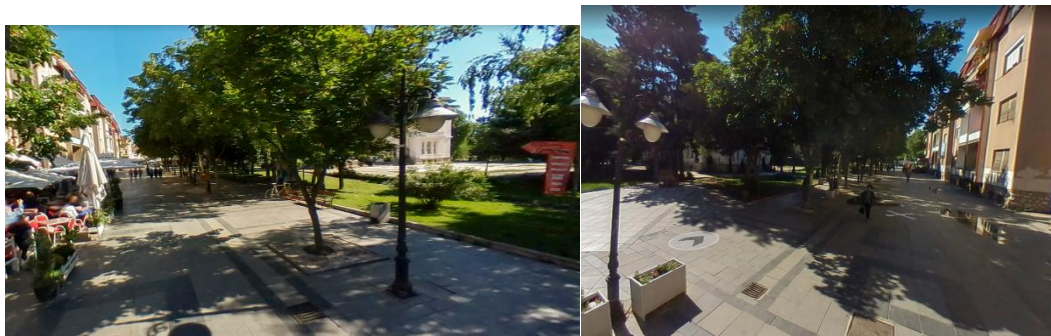
Поради сегашната состојба на објектот кој е во деградирана состојба Општина Битола предвидува негова комплетна реставрација и адаптација. Притоа се предвидува демонтажа на основните градежни материјали (керамиди, дел од дрвената покривна конструкција, малтер).

Слика 2 Сегашна состојба на влезот на Офицерскиот дом во Битола

Притоа предвидена е санација на покривната конструкција со поставување на нови керамиди, изолациони материјали, замена на постоечката водоводна, електрична инсталација, довод на гас и сл. Во состав на проектот е предвидено и решение на партерното уредување, во рамките на проектот.

За санација на постоечките прозори и врати, според конзерваторските услови издадени од Национална Установа Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј Битола се предвидува употреба на масивно дрво без живи чворови кои влијаат во деформирање на дрвото. При изработка на столаријата процентот на влагата во дрвото не смее да биде над 11%.

Слика 3 Изглед на непосредната околина на Офицерскиот дом во Битола

Целта на Планот за управување со културно наследство е заштита, отстранување и намалување на негативните ефекти врз културно наследство во согласност со Законот за заштита на културно наследство на Република Македонија.

1.1 Придобивките на проектот за промоција културното наследство и туризмот во Општина Битола

Проектот предвидува зачувување и обновување на фасадните пластики, промена на фасадна столарија запазувајќи ги условите за енергетска ефикасност, внатрешна реставрација со дефинирана намена согласно кон предвидената намена на објектот за настани од областа на културата во текот на цела година. Предвидена е промена на внатрешна столарија и реставрирање на санитарни чворови. Изведување на ново внатрешно и надворешно осветлување. Реализација на термотехника за адекватно греење и ладење. Изведба на партерно уредување согласно намената за реализација на посакуваните културни настани и функции на целиот објект.

Локацијата на проектот е во централното градско подрачје на градот Битола на ул. Широк Сокак бб, во строго заштитена пешачка зона на споменици на културата. Припаѓа на заштитената урбана целина „Старо градско јадро“, а и самиот објект претставува заштитен објект од 1^{ва} категорија. Самиот објект лежи во средишниот дел на парцелата, опколен со двор од север, запад и југ и спрема улицата на својата источна страна, со корисна површина на објект од 1340m².

Предвидените активности за реставрација и адаптација потенцијално ќе ги намалат ефектите од активностите врз недвижните културни ресурси. Поради овие причини, планот предвидува заштита, отстранување или намалување на ефектите од активностите врз физичките културни ресурси во согласност со Законот за заштита на културно наследство.

1.2 Институции одговорни за спроведување, управување и администрирање со Планот за управување со културно наследство

Министерството за Култура на Република Македонија и Управа за заштита на културно наследство како институција во рамките на Министерството за Култура се одговорни за заштита на неподвижното и движното културно наследство во Македонија. Управата за заштита на културно наследство и Национална Установа Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј Битола соработуваат во врска со конзервација и развој на културно наследство, како на пр. Надлежност да постапат законски и да изведуват и да вршат функции во врска со конзервација и пристап до културното наследство.

Во согласност со Законот за прогласување на **Официрскиот дом во Битола како културно наследство од прва категорија**, е потребно задоволување на културните, научните, едукативните, естетските, економските, туристичките и други потреби на граѓаните. Објектот претставува посебна, индивидуална деловна зграда, која се наоѓа во централното градско подрачје, на ул. "Широк Сокак" б.б, во делот покриен со ДУП за Центар 1.

Припаѓа на заштитената урбана целина *Старо градско јадро*, а и самиот објект претставува заштитен објект од 1-ва категорија. Влезовите се од источната и западната страна на објектот, а објектот содржи подрум, приземје, кат и галерија. На локацијата постои и влез за возила кон задниот двор на источната страна на парцелата, спрема улицата "Македонска Фаланга".

Објектот на Официрскиот дом во Битола е потребно да донесат и усвојат урбанистички план за заштита и регулирање на неговата положба, но тоа не може да претставува проблем за реализација на проектот. Урбанистичките планови се изготвуваат врз конзерваторските основи издадени од одговорните институции за заштита на културното наследство, но во периодот на реализацијата на проектот не можат да влијаат на предвидените активности.

Општина Битола е одговорна за целосно спроведување на проектот Реставрација и адаптација на Официрски дом во Битола во соработка со Национална Институција Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј Битола и Управата за заштита на културно наследство во Македонија.

Предложените активности во проектот нема да предизвикуваат нарушување на состојбата во културното наследство во заштитеното подрачје на Старо градско јадро во Битола, според деталните параметри за заштита на културното наследство во согласност со посебно подготвени конзерваторските услови.

Преку адекватна примена на материјалите Законот обезбедува поволни услови за интегрален опстанок и презервација на историските и културните вредности на објектот на Офицерскиот дом во Битола.

Законот за заштита на културно наследство предвидува изготвување заштитни конзерваторски основи како дел на техничка документација. Конзерваторските услови содржат текстуална, графички и документација на заштитените подрачја и обезбедуваат релевантни информации за планирање и регулирање на заштитеното културно подрачје.

Во согласност со Законот за прогласување на Офицерскиот дом во Битола како културно наследство, за секоја активност во објектот, вклучувајќи и замена на прозори, врати и санација на партерното решение, Управа за заштита на културно наследство издаде одобрение врз основа на претходно издадени конзерваторски услови од страна на национална институција.

1.3 Правни и Институционални рамки

За развој на проектот може да се активираат неколку секторски политики за физичките културни ресурси. Подолу се дискутирани главните релевантни закони:

Законот за заштита на културно наследство

Законот за заштита на културно наследство „Службен весник на Република Македонија“ бр. 20/04 од 02.04.2004

Закон за заштита на културно наследство консолидиран текст (“Службен Весник на Република Македонија“ бр. 20/04, 71/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164 /13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15 и 39/16)

Закон за ратификација на конвенција за заштита на не интелектуално културно наследство (“Службен Весник на Република Македонија“ бр. 59 од 12.05.2006)

Изменување и дополнување на Законот за заштита на културно наследство (“Службен Весник на Република Македонија“ бр. 18 од 25.09.2011

Изменување и дополнување на Законот за заштита на културно наследство (“Службен Весник на Република Македонија“ бр. 18 од 14.02.2011

Изменување и дополнување на Законот за заштита на културно наследство (“Службен Весник на Република Македонија“ бр.148/2011

Изменување и дополнување на Законот за заштита на културно наследство (“Службен Весник на Република Македонија“ бр.23/2013

Изменување и дополнување на Законот за заштита на културно наследство (“Службен Весник на Република Македонија“ бр.164 од 27.11.2013

Изменување и дополнување на Законот за заштита на културно наследство (“Службен Весник на Република Македонија“ бр.38 од 24.02.2014

Изменување и дополнување на Законот за заштита на културно наследство (“Службен Весник на Република Македонија“ бр.44/2014

Изменување и дополнување на Законот за заштита на културно наследство (“Службен Весник на Република Македонија“ бр.199/14,

Изменување и дополнување на Законот за заштита на културно наследство (“Службен Весник на Република Македонија“ бр.154/15

Изменување и дополнување на Законот за заштита на културно наследство (“Службен Весник на Република Македонија“ бр.39/16

Член 2

Согласно Законот за заштита на културно наследство на Република Македонија, културното наследство претставува вкупното материјално и и материјално добра со археолошки, етнолошки,

историски, уметнички, урбанистички, социјални и други научни вредности, содржини и функции и имат културна и историска важност и поради важноста се заштитени со закон. Објектот е категоризиран како недвижно културното наследство.

Законот за заштита на културно наследство воспоставува протокол за сите засегнати страни вклучени во активностите за конзервација и управување со културното наследство.

Исто така, Законот за заштита на културно наследство предвидува изготвување на План за управување со културно наследство кој треба да содржи предложени мерки и активности за заштита на културното наследство како и потенцијални фактори и ризици кои претставуваат ризик за културното наследство.

Член 4

Параграф 1 – Основна цел на законот е заштита на културното наследство во изворна состојба. Параграф 2 од Член 4 вели дека пронајдените предмети во текот на градежните работи треба да се предаваат до релевантните институции.

Член 65

Член 65 од Законот за културно наследства наведува дека “ако во текот на градежните работи се откриваат археолошки пронајдоци, контракторот /инвеститорот е должен во рок од 3 дена да достави извештај до одговорната институција во согласност со Член 129 од Законот за заштита на културно наследство. Исто така, конструкторот е должен да ги запре сите градежни работи.

Закон за културно наследство од прва категорија

Преку законската регулатива е потребно да се обезбедат одредени критериуми за споменик од прва категорија :

- перманентна презервација на историските, уметничките, архитектонските, етнологските, социолошките и другите научни и културни вредности како и автентичноста, диверзитетот, интегритетот и другите карактеристики, содржини и функции.
- создавање на поволни услови за опстанок на интегритетот на сите податоци кои ги содржи во себе како доказ,
- дисеминација на знаењето за нејзината вредност, значење и улога во културната идентификација,
- задоволување на културните, научните, образовни, естетски, економски и туристички потреби на граѓаните,
- спречување мерки, феномени и влијанија кои можаат да наштетат или деградираат.

Домот на Армијата или Офицерски дом е споменик на културата на Република Македонија. Неговата изградба започнала во 1911 кога управник на битолскиот вилает бил Абдул Керим Паша. Набрзо потоа Битола ја зафатиле Балканските војни и Првата светска војна, па објектот бил довршен во 1919 година.

Објектот Офицерски дом во Битола како културно наследство од прва категорија е од општ интерес за Република Македонија и согласно Законот за заштита како културно наследство ужива **специјална заштита**.

Според Член 7, параграф 5 од Законот за заштита на културното наследство се задолжува употреба на дрвени елементи на место на постоечките профили на уличните фасади од објектот од културното наследство. Исто така, Законот обезбедува создавање поволни услови за интегрален опстанок и презервација на историските и културните податоци.

1.3.2 ОП 4.11 од Светска Банка за физички културни вредности

Целта на ова процедура е да ги поддржи земјите за избегнување или ублажување на негативните ефекти врз физичките културни вредности во текот на развојот на проектите финансирани од Светска Банка. Исто така, наведува дека ефектите врз физичките културни ресурси кои произлегуваат од проектните активности вклучувајќи ги и мерките за ублажување е потребно да ја земаат предвид

националната легислатива или обврските од релевантните меѓународни договори. Параграф 9 обезбедува водич за изготвување на планови за управување на физички културни ресурси.

2.0 Цел на планот

Овој план е дел од Планот за управување со животна средина и социјални аспекти (ПУЖССА). Неговата улога е да истакнува како недвижно културно наследство ќе се управува со цел да обезбеди конзерваторски услови во текот на развојот на проектот, посебно во текот на дизајнирањето, конструкциската и оперативната фаза.

3.0 Културно наследство во местото под влијание

Домот на Армијата или Офицерски дом е споменик на културата на Република Македонија. Неговата изградба започнала во 1911 кога управник на битолскиот вилает бил Абдул Керим Паша. Набрзо потоа Битола ја зафатиле Балканските војни и Првата светска војна, па објектот бил довршен во 1919.

Архитектонскиот израз на објектот е карактеристичен за периодот на историцизмот во европската архитектура во смисла на план, украси и композиција на маси, со тоа што на објектот се во голема мера нагласени и ориентални, односно „маварски“ елементи. Појавата на овие елементи во Битола е нормална кога се работи за објекти градени во периодот на турското владеење.

Објектот почнал да се гради во 1911 година за потребите на турските офицери, но не успеал да биде завршен во нивното време. Концептот за овој објект бил замислен како синтеза на тврдина и палата. Тврдината може да се забележи во композицијата на објектот, преку појава на „кули“ и декоративни топови, додека палатата се забележува во нејзината грандиозност и елеганција, преку високите плафони и прозорски отвори.

Првиот официјален документ поврзан со сопствеништвото и заштитата на Офицерскиот дом во Битола или само Офицерски, се донесува во 1993 година кога објектот се заведува како Државна сопственост на Република Македонија, а корисник Министерство за одбрана, подрачна единица во Битола.

Министерството за одбрана, во јануари 2005 година по предлог на Министерството за култура со нова одлука и врз основа на Договор за пренесување на правото на користење, се врши промена на корисникот и на местото на Министерството за одбрана се впишува Националната установа Центар за култура-Битола.

Во 2013 година со одлука на Владата на Република Македонија, Офицерскиот дом повторно се става во функција на општина Битола како корисник, а паркот се внесува како двор.

За имплементирање на проектот, потребната документација е изготвена и доставена до одговорните институции за добивање на одобрение за предвидените активности.

3.1. Идентификувано физичко културно наследство

Офицерскиот дом во Битола е категоризирано како **културно наследство од прва категорија**. Законот за заштита спречува активности и ефекти кои можат да наштетат и да го деградираат културниот монумент и обезбедува презервација на нејзините историски, уметнички и културни вредности. Општина Битола ги презема сите потребни мерки за од обезбеди заштита на културно наследство. Преземањето на потребните мерки е со цел да не дојде до оштетување на делови од објектот, во текот на спроведувањето на под- проектот

3.2 Можност за археолошки пронаоѓање во текот на спроведување на проектот

Член 6 од Законот за културно наследство наведува дека “ако во текот на градежните работи се откриваат археолошки пронајдоци, контракторот /инвеститорот е должен во рок од 3 дена да достави извештај до одговорната институција во согласност со Член 129 од Законот за заштита на културно наследство. Исто така, конструкторот е должен да ги запре сите градежни работи.

4.0 Мерки за избегнување, ублажување и намалување на ефекти врз културното наследство

Поради ризик од можни негативни ефекти врз автентичниот изглед на објектот на Офицерскиот дом во Битола, како што е отстапување од Законот за заштита на културно наследство преку употреба на градежен материјал несоодветен со изгледот на објектот, **за избегнување, ублажување и намалување на ефекти врз културното наследство се предлагат следните мерки:**

Изведување согласно проектната документација одобрена од одговорните институции како што се: Национална Установа Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј Битола,

Министерство за Култура (Управа за заштита на културно наследство), и Општина Битола се надлежни и одговорни.

Употреба на соодветно дрво за столарија и отстранување на постоечките профили на уличните фасади согласно конзерваторските услови одобрени од Управа за заштита на културно наследство.

Создавање на поволни услови за одржување на интегритетот на објектот согласно конзерваторските услови издадени од Национална Установа НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј Битола.

Усогласување на изгледот, бојата и другите параметри за објектот што се конзервираат со постоечката автентична документација

Спроведување на Плановите за Животна Средина, Социјални аспекти и Културно наследство

5.0 Градење на капацитети /подигање на свеста и ангажирање

Сите нестручни лица, пр. ангажираниот персонал во проектот, вработени кај изведувачот и вклучени во спроведување на проектот треба да се информираат за физичките културни ресурси. Обуката има за цел да им овозможи на нестручните лица идентификување на опасностите врз физичките културни ресурси, спречување на оштетување на културното наследство, регистрирање и известување за секое културно наследство.

6.0 Специфични улоги и обврски

Подолу се опишани улогите и обврските на секој член на тимот во спроведување на проектот.

6.1 Надзорен експерт за културно наследство номиниран од НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј Битола и Управа за заштита на културно наследство

Општина Битола ќе ангажира Надзорен експерт за културно наследство номиниран од НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј Битола . Тој ќе има соодветна стручна квалификација и искуство (лиценциран за работа за физичко културно наследство) и ќе биде присутен секој ден во градежно место. Надзорниот експерт за културно наследство го придружува изведувачот на проектот (Општина Битола) во текот на мониторирањето е оперативната фаза. Исто така, Надзорниот експерт за културно наследство ќе ги одредува мерките во случај на пронаоѓање и во договорено време. Овие мерки можат да вклучат следно:

Консултирање со Национална Установа НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј Битола и Министерство за Култура (Управа за заштита на културно наследство);

Отстранувањето на физичко културни ресурси (ФКР) треба да биде од важност:

Изведување на натамошно ископување во рамки на одредена дистанца од местото на пронаоѓање;

Продолжување или намалување на подрачјето забележано од изведувачот.

Оцена на оштетената културна локација.

Надзорниот експерт за културно наследство треба да обезбеди дека однесувањето на изведувачот и другиот персонал не е штетно за културните ресурси.

6.2. Изведувач

Спроведувањето на овој План за управување со културното наследство е обврска на изведувачот. Во текот на изведувањето на градежни работи, во случај на ФКР, изведувачот е должен да ги запре градежните активности и да ги извести одговорните институции. Исто така, изведувачот е должен да постапи согласно Законот за заштита на културно наследство.

6.3. Корисник

Во врска со Надзорниот експерт за културно наследство, спроведувањето на одредените мерки ќе се мониторира од страна на корисникот – Општина Битола / инспекторот за градежни работи и одделението за локален развој, како и нивни вработени се дел од тимот на проектот. Спроведувањето на мерките ќе биде следено пред почетокот на градежните работи, во текот на градежните работи и по завршување на градежните работи.

8.0. Мониторирање и Известување

Планот за управување со културното наследство во текот на спроведување на проектот обезбедува информации за клучните аспекти на проектот за заштита на културно наследство, посебно ефектот на проектот и ефикасните мерки за ублажување. Овие информации му овозможуваат на примателот и на Светска Банка евалуација на успехот на ублажувањето како дел на следењето и овозможува преземање на исправно делување. Поради ова, Планот за управување со културното наследство ги идентификува целите за следење и го одредува видот на следење со поврзување со оценетите ефекти во Извештајот за Планот за управување со културното наследство и мерките опишани во него. Посебно, делот на следење на Планот за управување со културно наследство обезбедува **а)** посебен опис и технички детали на мерките за следење, вклучувајќи ги параметрите за мерење, методите што треба да се употребат, зачестеноста на мерењето, границите за откривање (каде што е соодветно), и дефиниција на границата која ќе сигнализира потреба за поправки; и **б)** процедури за следење и рапортирање за (i) обезбедување рано откривање на услови за кои треба посебни дополнителни мерки за ублажување и (ii) обезбедување на информации за ефикасноста, прогресот и резултати на мерките за ублажување.

Надзорникот за културно наследство ќе достави краток почетен извештај две недели после почеток на градежните работи. Ќе известува за ангажирањето на екипата, состојбата на локацијата и за било што може да има ефект или да го промени спроведувањето на мерките за ублажување и следење.

На крајот на секој месец, Општина Битола ќе доставува до ЕСП краток извештај за прогресот на работите, концентрирајќи се посебно во секој проблем или спроведување на мерки на ПУКН кои бараат одредени мерки заедно со трошоците. Доставување на извештај за ПУЖССА и ПУКН ќе биде тримесечно до ЕСП. Во случај на несогласување, Општина Битола веднаш ќе ја извести ЕСП.

Одобрениот извештај од страна на изведувачот или Надзорниот експерт за културно наследство ќе биде услов за комплетно плаќање на договорените хонорари. За да се обезбеди посебно влијание врз изведувањето на изведувачот, во договорот за вработување ќе се вметне соодветна клаузула која прецизно ќе ги наведува казните во случај на непочитување на договорените одредби за заштита на животна средина, во форма на неплаќање на одреден дел на плаќањето, и вредноста ќе зависи од тежината на прекршокот на договорот. За екстремни случаи, договорот ќе предвидува и договор за раскинување.

9. Објава

Изготвениот План за управување на културно наследство (ПУКН) ќе биде дел на документацијата за надавање и на договорот со изведувачот (заедно со предмер пресметката) кој ќе биде должен за спроведување на предвидените мерки согласно Планот за ублажување. Спроведувањето на ПУКН е задолжително за изведувачот.

Надзорниот орган ангажиран од Општина Битола /ПЛРК ЕСП, има за обврска следење и евалуација на спроведувањето на предложените мерки во рамките на Планот за следење и ги информира Изведувачот и Канцеларијата на Проектот ПЛРК/ Општина Битола. Општина Битола ќе известува за состојбата на животната средина и културното наследство и за спроведувањето на мерките за ублажување и следење во редовните извештаји за под- проектот и во посебниот извештај за

спроведување на ПУКН (ако не различно договорено се Експертот за културно наследство/ животна средина, одобрено од Специјалистот на СБ за животна средина. Во согласност со ПУЖС, овој ПУКН треба јавно да се консултира пред финално одобрение на под-грантот. Откако ПУКН е одобрен од експертот на ЕСП и Специјалистот од Светска Банка, ќе биде објавен во веб страната на ЕСП (КВЗПЕП), Агенција за промовирање и поддршка на туризмот и во веб страната на Општина Битола каде ќе биде достапен за јавна дебата најмалку 14 дена. Печатена форма ќе биде достапна во ЕСП и Општина Битола. Состанокот за јавна дебата ќе се одржи во Општина Битола при крај на периодот за консултации. Активно, апликантот ќе информира и ќе ги повикува засегнатите страни вклучувајќи ги локалните НВО, засегнатите заедници и со соодветни средства. Доставните важни коментари како и коментарите од јавна дебата ќе се вклучаат во финалната верзија на ПУКН и ќе бидат вклучени во Извештајот од јавната дебата и кој ќе биде дел од финалната верзија на ПУКН.

ПУКН треба да биде јавно преведен на англиски, македонски и албански јазик. Спроведувањето на Планот за управување со животната средина и социјалните аспекти и ПУКН ќе обезбедат навремено преземање на предложени мерки и ќе придонесе за спроведување на проектни активности без суштински ефекти врз животната средина или културното наследство.

ПЛАНОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО – Општина Битола					
Активност	Очекувани ефекти	Предложени мерки за ублажување	Одговорност за спроведување на мерката за ублажување	Период за спроведување на мерката за ублажување	Трошок поврзан со спроведување на мерката за ублажување
Фаза пред конструкција/фаза на дизајнирање					
Изготвување на техничка документација	Отстранување на ефекти и ризици врз културното наследство (КН)	<ul style="list-style-type: none"> • Проектната документација подготвена во согласност со релевантна регулатива за Културно наследство, Законот за заштита на културно наследство • Доставување на проектна документација и стекување со мислење и одобрение од релевантни институции како што се Управата за заштита на културно наследство Скопје, Министерство за Култура пред отпочнување на градежни работи 	Општина Битола Управата за заштита на културно наследство Скопје, Министерство за Култура	Пред почеток на јавна набавка	
Изготвување на конзерваторски услови	Отстранување на ефекти и ризици врз културното наследство (КН)	<p>Доставување на проектна документација до Управата за заштита на културно наследство Скопје, и другите одговорни институции според легислативата (пр. Министерство за Култура) изработена согласно Издадените Конзерваторски услови со Решение УП 08-725 од 20.09.2016 г. кои се:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Со ова Решение се определуваат заштитно конзерваторски услови за објектот Офицерски дом Битола, а изготвени од НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј Битола, акт бр.08-525/2 од 25.08.2016 г. 2. Мерките за непосредна заштита за објектот на објектот Офицерски дом Битола да се извршуваат во согласност со следните заштитно конзерваторски услови: <ul style="list-style-type: none"> - Се дозволува тековно одржување, адаптација и пренамена на објектот. 3. Трошоците на извршувањето на заштитно конзерваторски услови се на товар на инвеститорот 	Општина Битола	Пред почеток на јавна набавка	Вклучено во буџетот на под проектот

		4. Заштитно конзерваторски услови од член 1 на ова решение преставуваат основа за изработка на идеен или основен проект			
Стекнување со одобрение	Отстранување на ефекти и ризици врз културното наследство	Условите дадени со одобрение се вклучени во тендерската документација и се дел од Планот за заштита на културно наследство (ПЗКН) и се услов за проектирање на проектната документација: Решение УП 08-725 од 20.09.2016 г. Скопје за издавање услови за заштита и конзервација. Понатаму, потврдуваме дека наведените барања и услови се сметаат за составен дел на проектот, што го одобри Управата за заштита на културно наследство Скопје, со одлука УП бр.08-154 од 01.03.2018 г. Скопје и правосилна одлука за конзервација бр.08-2002/2 од 04.06.2013	Општина Битола ПЛРК	Пред почеток на јавна набавка	Стекнување со одобрение
Стекнување со дозвола	Отстранување на ефекти и ризици врз културното наследство (КН)	• Конзерваторски услови вклучени во јавна набавка и се дел на ПУКН	Општина Битола ПЛРК	Пред почеток на јавна набавка	Вклучени во буџетот на под проектот
Стекнување со дозвола	Влијае врз (КН)	Избраниот изведувач е лиценциран и овластен за работи на културно наследство во согласност со националното законодавство	Општина Битола ПЛРК	Пред почеток на јавна набавка	Вклучени во буџетот на под проектот
Конзервација	Влијае врз (КН)	Сегашната состојба и важните архитектонски и технички елементи со детали ќе бидат документирани (вклучувајќи го и паркот)	Општина Битола ПЛРК	Пред почеток на јавна набавка	Вклучени во буџетот на под проектот
Фаза на градежни активности					
Општи услови	Возможни негативни ефекти врз автентичниот изглед Офицерскиот дом: Отстапување од Законот за градба Отстапување од мерките за заштита на културно наследство Употреба на несоодветен материјал со изгледот на објектот	• Создавање на поволни услови за одржливост на интегритетот на објектот • Употреба на соодветно дрво за столарија , согласно регулативата и одобрението. • Почитување на националната и локалната регулатива за културно наследство	Изведувач Надзорен орган	Во текот на имплементирање на активности	Вклучено во буџетот на под проектот
Можност за пронаоѓање	Избегнување на ефекти и ризици врз КН	Во случај на археолошко пронаоѓање, работите треба веднаш да запрат и одговорните институции (Министерство за Култура, Управа за заштита на културно наследство Скопје, Музеј Битола) да се известуваат во рок од неколку часа почитувајќи ги националните процедури (Закон за заштита на културно наследство).	Изведувач Надзорен орган	Во текот на целиот период на градежни работи	Вклучено во буџетот на под проектот

Општи услови		Усогласување на изгледот, бојата и другите параметри за објектот што се конзервира со постоечката автентична документација			Вклучено во буџетот на под проектот
Обука		Сите нестручни лица, пр. персоналот ангажиран во проект, вработени кај изведувачот ќе добијат соодветна обука за физички културни ресурси			Вклучено во буџетот на под проектот
1.Санација (репарација) на прозори и врати согласно одобрен проект			Изведувач Надзорен орган Општинска администрација Министерство за Култура		Вклучено во буџетот на под проектот
2.Интервенција на инсталации	Потребно е прилагодување на динамиката на вградувањето на разнородните инсталации, според одреден распоред	Поради сложеноста на инсталациите и изведбата во фази, возможно е доведување на состојба на непосредна неправилна изведба и преклопување, за што е потребно внимателно реализирање на надзорот и правилна имплементација на проектите.	Изведувач Надзорен орган Општинска администрација Министерство за Култура		Вклучено во буџетот на под проектот
3.Испорака на суровини и опрема	Испораката на суровини и опрема потребно е да не го наруши ритмот и редоследот на различните фази	Одредување на систем за претходна потврда за квалитетот и веродостојноста на опремата и суровините	Изведувач Надзорен орган Општинска администрација Министерство за Култура		Вклучено во буџетот на под проектот
4. Конзервација а делови а фасада и покривна конструкција	Испораката на суровини и опрема потребно е да не го наруши ритмот и редоследот на различните фази	Одредување на систем за претходна потврда за квалитетот и веродостојноста на опремата и суровините	Изведувач Надзорен орган Општинска администрација Министерство за Култура		Вклучено во буџетот на под проектот
5. Санација на ентериерот	Испораката на суровини и опрема потребно е да не го наруши ритмот и редоследот на различните фази	Одредување на систем за претходна потврда за квалитетот и веродостојноста на опремата и суровините	Изведувач Надзорен орган Општинска администрација Министерство за Култура		Вклучено во буџетот на под проектот

СЛЕДЕЊЕ НА ПЛАНОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО – Општина Битола

Фаза на изградба					
кој	каде	како	кога	од кого	колкав
Параметар треба да се следи?	Треба да се следи тој параметар?	Треба да се следи тој параметар (што треба да се мери и како)	Треба да се следи тој параметар(време и зачестеност)?	Треба тој параметар да се следи–(одговорност)?	Е трошокот поврзан со спроведувањето на следењето
1.Спроведување на правилник закони за градење во заштитени подрачја	Градежно место	Визуелна проверка на документацијата	Во почетокот и во текот на проектни активности	Надзорен ОпштинаБитола ЕСППЛРК	Вклучено во буџетот на под проектот
2.Мерки за заштита на културни подрачја	Градежно место	Визуелна проверка	Секој работен ден во текот на работните активности	Надзорен ОпштинаБитола ЕСППЛРК	Вклучено во буџетот на под проектот
3.Демонтажа и монтажа на нови прозори и врати–спроведување мерки дефинирани во планот за управување, одобрени и услови	Градежно место	Визуелнапроверкана документацијата	Послепоставувањена прозорииврати	Надзорен ОпштинаБитола ЕСППЛРК	Вклучено во буџетот на под проектот
4.Реставрација и адаптација на архитектонскиот концепт и ентериерот според мерки дефинирани во планот, одобрени и услови	Градежно место	Визуелна проверка на документацијата	Во почетокот на работите за санација и во текот на активностите	Надзорен Општина Битола ЕСППЛРК	Вклучено во буџетот на под проектот
Оперативни фази:					
–Општина Битола во соработка со Управата за заштита на културно наследство Скопјесе обврзува да ги следи активностите детално наведени во овој проект. Исто така, постапува во согласност со актот за прогласување на Официрски Дом Битола за заштитено културно наследство, заштита на старо културно јадро на Широк Сокак и ќе потврди дали се во согласност со проектната документација и Законот за културно наследство. За спроведување на мониторингот Управата за заштита на културно наследство ќе доставува месечни извештаи.					
После реализирање на проектните активности, ќе достави завршен извештај за културно наследство.					